

BERNÁTH AURÉL (1895-1982)

Esteledő Dunapart Mikulás csendélettel | *Sunset by the Danube with Nicolaus Still-life, 1957-1963*

Olaj, vászon | Oil on canvas, 54,5 x 80,7 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: BA

Kezdő ár | Starting price: 2 000 000 Ft / 5 556 EUR

Becsérték: 3 000 000 – 4 000 000 Ft

Estimate: 8 333 – 11 111 EUR

OEUVRE-KATALÓGUS SZÁM | OEUVRE-CATALOGUE NUMBER: 1957/5. ÉS 1963/8.

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| Bay Miklós gyűjteményéből

1. Nagymaros, a túlparton Visegráddal, 1929
Fortépan / Storymap.hu

2. Nagymaros szemben Visegráddal, 1969
Fortépan / Tóth Károly dr

Bernáth Aurél egész élete a víz jegyében telt. A Balatonhoz közeli Marcaliban született és a "magyar tengerrel" való szoros kapcsolata, a későbbiekben művészetének is egyik legfontosabb forrásává vált. Ezt írta erről *Így éltünk Pannóniában* című önéletrajzi kötetében: „Később mindig víz mellett szerettem lakni. Ha nem volt módom hozzá, nyugtalanság fogott el. Víz nélkül kietlen volt a vidék és értelmetlen. Egy kis patak, egy kacsausztató elég volt, csak víz legyen. Ha meghívtak valamilyen ismeretlen helyre, odavetőleg mindig megkérdeztem, van-e ott legalább egy kis patak. Idegen városban először most is a folyó partjára megyek. Onnan kezdem a tájékozódást. Másképp nem is tudnék képet alkotni magamnak a városról.”

A mester most aukcióra kerülő remek csendélete, eredetileg az *Esteledő Dunapart Mikulás csendélettel* címet kapta. Bernáth és családja 1945-ben költözött abba a Dunapart pesti olda-

lán lévő, közvetlenül a vízre tekintő lakásba, ahol a festmény később született. A művész a képet 1957 elején kezdte, a rajta megjelenő tárgyak egy része még a nem sokkal korábbi Mikulás és karácsonyi ünnepeket idézi. A kép ezt követően több évig pihent a műteremben, majd 1963 elején Bernáth ismét elővette és befejezte. Mint oly sok művész, így Bernáth is számos alkalommal nyúlt hozzá ismét egy-egy megkezdett vagy korábban már befejezettnek vélt művéhez. Némely festményének több alakulási fázisa is megörökítésre került – ezek a fotók azért fontosak, mert ritka betekintést engednek a művészi alakítás és műhelytitkok általában rejtőzködő világába -, de ebben az esetben csak a végleges műről áll rendelkezésre archív fotográfia.

Az *Esteledő Dunapart Mikulás csendélettel* látszólag egyszerű, de valójában rendkívül rafinált kompozíció, melynek teljes szélességében vörösek, lilák, kékek és okkerek színpompás kaval-

kájában tündököl a négy egymásra rétegződő, de mégis különálló képsík. A felhős ég és annak tükröződése az ablakpárkány sima felületén, valamint az ezek által közrefogott vízfelület és az abban tükröződő túlparti hegyes táj síkjai adják a kép alaphangját melybe, mint zenei szólamok csendülnek bele a csendélet látszólag esetleges, de pontos egyensúlyt teremtő tárgyai. Bernáth életművében a kép egyik legközelebbi rokona az egy évvel korábban született *London* című főmű, mely ékes bizonyíték, hogy az ekkor már hetven felé közeledő mester nemcsak váratlan meglepetésekkel tudott szolgálni, de festészetében a folyamatos megújulásra is képes volt. Mind a *London*, mind pedig az *Esteledő Dunapart Mikulás csendélettel* európai beágyazottságát mutatja, hogy legszorosabb stíluskritikai párhuzamai nem a hazai kortárs festészetben, hanem Oscar Kokoschka korabeli műveiben lelhetőek fel.

RUM ATTILA